

[Miljøministeren]

pligtet til at aftage i den forudsatte takt til de hidtil planlagte kundegrupper. I samarbejde med Elsam og Elkraft undersøger D.O.N.G. i øjeblikket de tekniske og økonomiske muligheder for at anvende naturgasfyring på kraftværkerne. Når undersøgelserne er afsluttet, vil D.O.N.G.s bestyrelse forhandle med bestyrelserne for Elkraft og Elsam for at finde frem til en hensigtsmæssig udnyttelse af overskudsgassen. Forhandlingerne med elværkerne er alene begrundet i de forventede vanskeligheder med afsætningen.

Naturgasanvendelse i kraftværkerne giver imidlertid også miljømæssige fordele, fordi man undgår problemerne med deponering af afsvovlingsprodukter. Desuden giver naturgassen ikke nogen nævneværdig svovlforurening. Eksempelvis kan det nævnes, at naturgasforsyning af et kraftværk med en effekt på 700 megawatt (svarende til ca. 1 mia m³ naturgas) giver en nedsættelse af svovldioxidudledningen, der svarer til, at man installerer afsvovlingsanlæg på et kraftværk med en effekt på ca. 1000 megawatt.

Hertil skal føjes, at anvendelse af naturgas i kraftværkerne vil kunne betyde, at svovldioxidforureningen vil kunne nedsættes på et tidligere tidspunkt end ved etablering af afsvovlingsanlæg som forudsat i forsøringsudvalgets rapport.

På denne baggrund er det min opfattelse, at det er rigtigst at afvente udfaldet af forhandlingerne med elværkerne, forinden folketinget afslutter behandlingen af lovforslaget om svovlforureningen fra kraftværker, således at en eventuel aftale om fyring med gas på et eller flere kraftværker kan indgå ved folketingets endelige stillingtagen til lovforslagets indhold.

IV. Afslutning

Ved gennemførelse af disse initiativer med henblik på nedbringelse af svovlforureningen og begrænsning af forureningen vil Danmark leve op til det nordiske forslag i ECE-regie om en 30 pct. reduktion af 1980-udledningerne af svovldioxid i perioden 1983-1993. Danmark vil herved vise sig som et ansvarligt og værdigt medlem af det internationale samfund.

Energiministerens redegørelse af 15/3 84 i henhold til lov om Dansk Olie & Naturgas A/S m.v.

(Redegørelse nr. R 7).

Energiministeren (Enggaard):

Indledning

Efter § 4, stk. 2, i lov nr. 254 af 8. juni 1983 om Dansk Olie & Naturgas A/S m.v. skal selskabet til brug for folketinget udarbejde en redegørelse for selskabets og dets datterselskabers virksomhed i det forløbne år og for planlagte aktiviteter såvel i det kommende år som på længere sigt samt planerne for finansieringen heraf. Selskabet har i overensstemmelse hermed udarbejdet en redegørelse dateret den 29. september 1983 for perioden 1983-87. Redegørelsen vedlægges sammen med en udtalelse fra selskabets repræsentantskab. Den følgende redegørelse fra energiministeren afgives efter lovens § 4, stk. 3, i tilknytning til selskabets redegørelse.

Den foreliggende redegørelse fra selskabet er udarbejdet af den tidligere bestyrelse, der virkede indtil den ordinære generalforsamling den 30. november 1983. Den nye bestyrelse tilkendegav i forbindelse med forelægningen af redegørelsen for repræsentantskabet, at den havde iværksat en gennemgang af alle selskabets aktivitetsområder, og at man på grundlag heraf ville fremkomme med en selvstændig bedømmelse af selskabets virksomhed. Resultatet af denne gennemgang vil blive forelagt repræsentantskabet. En ny, selvstændig redegørelse efter loven vil foreligge fra selskabet til efteråret.

Den her foreliggende redegørelse er udarbejdet under hensyn til, at folketinget således senere på året vil have mulighed for at behandle selskabets forhold på et revideret grundlag indbefattet udviklingen siden afslutningen af selskabets redegørelse i september 1983.

Udviklingen generelt

D.O.N.G.s virksomhed har i den forløbne periode været præget af afslutningen af anlægsfasen for olierørledningen og naturgas-transmissionssystemet. Selskabet står nu ved overgangen til driften af anlæggene og de nye udfordringer på efterforskningsområdet over for en ny fase i sin udvikling.

[Energiministeren]

Det er regeringens mål, at selskabet fortsat kan udvikle sig som et værdifuldt instrument i den almindelige energipolitik, samtidig med at det nu kan stabilisere sig efter den forcerede aktivitet, som har været nødvendig for at opfylde de energipolitiske målsætninger.

Det er med tilfredshed, at man kan konstatere, at en bredere politisk forståelse for selskabets forhold har kunnet opnås i takt med, at selskabet har indlevet sig i de politiske vilkår og været i stand til at skabe balance mellem samfundsmæssige og forretningsmæssige interesser.

Regeringen har derfor tiltro til, at selskabet vil finde sin naturlige placering i et konstruktivt samspil med andre offentlige og private virksomheder inden for energiforsyningen.

Den lovmæssige ordning for folketingets indseende med selskabets virksomhed, som et bredt flertal af folketinget gik ind for i slutningen af sidste samling, synes at have haft den ønskede virkning. Repræsentantskabets direkte indseende med virksomheden og selskabets egen redegørelse har medvirket til at skabe større åbenhed omkring selskabet og øget kendskab til dets aktiviteter. Der er herved sikret en større ro om selskabet og dets virksomhed.

Den energipolitiske målsætning om at fremme dansk produktion af kulbrinter giver selskabet et nyt udviklingsperspektiv. Med stor sandsynlighed vil indvindingen af de allerede konstaterede kulbrintereserver føre til en forøget virksomhed for selskabet, både for så vidt angår forsyningsaktiviteten og navnlig kulbrintetransporten, hvor der på længere sigt vil være sikret en bedre anvendelse af selskabets rørledningsanlæg.

Særligt vil dog selskabets udøvelse af statsdeltagelsen i de kommende tilladelser til efterforskning og indvinding, som forventes tildelt i løbet af foråret, betyde nye opgaver af et væsentligt omfang. Regeringen lægger vægt på, at selskabet forestår det statslige engagement i virksomheden under hensyn til det overordnede formål om at fremskynde efterforskningen og indvindingen af olie og naturgas.

I lyset af selskabets overgang til en mere drifts- og forretningsbetonet fase har regeringen fundet det naturligt at forny selskabets bestyrelse med henblik på dels at styrke det administrative indseende, dels at tilføre led-

seserfaring og indsigt fra det private erhvervsliv. Som et første led heri styrkedes centraladministrationens repræsentation i bestyrelsen på den ordinære generalforsamling den 30. november 1983. Den endelige sammensætning af bestyrelsen forventes at foreligge inden for de nærmeste måneder.

Også på den organisatoriske side kan der forventes nye initiativer. For at klargøre og styrke de strukturelle forhold i naturgasprojektet vil man nu undersøge mulighederne for at gennemføre en omdannelse af koncernen, således at naturgasaktiviteterne drives i et særligt datterselskab. En sådan klarere afgrænsning vil tillige være en fordel for den øvrige virksomhed. Sammen med dannelsen af den såkaldte formandsgruppe (bestående af bestyrelsesformanden for D.O.N.G. samt formændene for de fem regionale naturgas-selskaber) tilsigter denne omstrukturering at bidrage til at skabe en højere grad af fællesskab i naturgasprojektet.

De fire egentlige forretningsområder vil herefter være placeret i hver deres datterselskab. I forbindelse hermed er det tanken at gøre selskaberne mere selvstændige i ledelsesmæssig henseende og præcisere resultatansvar og kompetence efter de særlige forhold på området. Moderselskabet vil herefter få en mere tilbagetrædende rolle i den daglige virksomhed, men vil fortsat være det naturlige beslutningsforum for de overordnede og koordinerende retningslinier for koncernens virksomhed og styringen af den samlede koncernøkonomi.

Økonomi

Økonomien i D.O.N.G.-koncernen vil i lang tid fremover være domineret af naturgasprojektet.

Der er som bekendt her tale om et meget langsigtet og kapitalkrævende projekt, der både i anlægsfasen og i den første del af driftsfasen medfører et stort finansieringsbehov.

Mens gassalget og de her opnåede priser naturligvis grundlæggende er de mest afgørende enkeltfaktorer for udviklingen i koncernens økonomi, vil også finansieringsomkostningerne være af stor betydning. Tilrettelæggelsen af en hensigtsmæssig finansieringsstrategi, helst indeholdende en betydelig grad af fleksibilitet, må derfor have en meget høj

[Energiministeren]

prioritet i selskabet. Den nærmere udformning af finansieringen for de kommende år er i øjeblikket under overvejelse.

Den nye bestyrelse i D.O.N.G. A/S vil snarest færdiggøre en fornyet vurdering af de faktorer, der i særlig grad er afgørende for økonomien i naturgasprojektet. Før denne vurdering foreligger, er det ikke muligt at sige noget yderligere om projektets og selskabets økonomiske stilling, herunder om der er grundlag for at fortsætte den hidtidige linie med hensyn til finansieringen af projektet. Det må imidlertid forventes, at bestyrelsens fornyede gennemgang af projektøkonomien vil resultere i en mere forsigtig vurdering end den, der hidtil har været anlagt. Det kan i den forbindelse oplyses, at der er igangsat overvejelser om mulige yderligere tiltag, som kan forbedre projektets økonomi, og som kan støtte afsætningen af naturgas.

Naturgas

Naturgasprojektet blev vedtaget som et led i en flerstrengt energipolitik. Formålet var bl.a. at mindske Danmarks afhængighed af importeret olie. Det blev beregnet, at projektet havde en acceptabel samfundsøkonomi, og at udnyttelsen af Nordsøgassen til direkte forsyning i Danmark således var et fornuftigt led i etableringen af en flerstrengt energiforsyning. Et investeringstungt og langsigtet projekt som naturgasprojektet indebærer nødvendigvis, at der i starten, hvor markedet ikke er fuldt opbygget, forekommer betydelige driftsunderskud, således at der i projektperiodens begyndelse vil være et væsentligt behov for finansiering gennem låntagning. Dette var velkendt, da folketinget i 1979 vedtog naturgasprojektet. De forudsætninger, der lå til grund for projektets vedtagelse, er imidlertid siden ændret på flere punkter, og i takt hermed har rentabilitetsskønnet for projektets økonomi flere gange måttet revideres.

Afgørende for projektets økonomi i den nuværende fase er tilstrækkelige salgsindtægter. Salget til specielt de større kunder har imidlertid hidtil ikke været tilfredsstillende. På denne baggrund har naturgasselskaberne foretaget en tilpasning af salgspolitikken for at sikre, at salgsmålene opnås.

De forskellige aftaleforhold mellem D.O.N.G. A/S og henholdsvis Naturgas Syd I/S og de øvrige regionale naturgasselskaber

har givet anledning til væsentlige problemer for naturgasprojektet. Det er derfor tilfredsstillende, at Naturgas Syd I/S og D.O.N.G. A/S har indgået aftale om, at Naturgas Syd I/S med virkning fra 1. april 1984 tilsluttes fællesaftalen mellem D.O.N.G. A/S og de øvrige naturgasselskaber. Aftalen indebærer en garantiforpligtelse for staten og er derfor forelagt folketingets finansudvalg.

Samarbejdet om ledelsen af selskaberne er i øvrigt blevet væsentligt styrket i de seneste måneder gennem dannelsen af den såkaldte »formandsgruppe« bestående af selskabernes bestyrelsesformænd.

I de seneste måneder har revisionsfirmaet C. Jespersen og det såkaldte tremandsudvalg (bestående af landsretssagfører Steen Langebæk, professor Niels Chr. Nielsen og direktør Richard Relsted) afgivet rapporter om projektets stilling. Rapporterne anbefaler en række foranstaltninger for at styrke projektet. Disse er nu under overvejelse. Det skal dog understreges, at flere af de anbefalede tiltag allerede er gennemført af naturgasselskaberne.

Geotermi

D.O.N.G. A/S' geotermiske aktivitet er et forsknings- og udviklingsprojekt, der har til formål at undersøge mulighederne for denne energiform i Danmark.

De foreløbige resultater heraf har været beskedne, men har dog ført til etablering af et prøveproduktionsanlæg i Thisted. For at muliggøre dette er D.O.N.G. A/S' landsdækkende eneretsbevilling til efterforskning og indvinding af geotermisk energi blevet fornyet, således at også muligheder, der måtte vise sig i forbindelse med yderligere efterforskning af olie og gas på landområdet, eventuelt kan følges op. Herved vil de indtil nu afholdte udgifter og opnåede erfaringer eventuelt kunne nyttiggøres.

DOFAS

DOFAS har gennem nogen tid ført sonderende drøftelser med en række potentielle samarbejdspartnere om mulighederne for etablering af samarbejdsarrangementer på oliehandelsområdet.

Overvejelserne er nu så vidt fremskredne, at det kan oplyses, at DOFAS på baggrund

[Energiministeren]

af de hidtidige sonderinger finder, at der med den fornødne kommercielle fleksibilitet vil kunne etableres et tilstrækkeligt sikkert fundament for selskabets virksomhed i de kommende år.

I perioden op til 1990 forventes den danske råolieproduktion at være på et niveau, der indebærer, at DOFAS, hvis den fulde køberet og adgang til royalty-olie udnyttes, mindst vil kunne disponere over et volumen stigende fra ca. 800.000 tons i 1985 til ca. 1,3 mill. tons i 1989 – henholdsvis ca. 8 pct. og ca. 14 pct. af det skønnede olieforbrug i Danmark. Den volumenmæssige forøgelse er her alene begrundet i DUCs aftagende tilbagekøbsret med hensyn til køberetsolien. Endvidere kan der eventuelt blive tale om øgede mængder som følge af nye udbygninger.

Afsætning af disse mængder i et stadig mere konkurrencepræget oliemarked nødvendiggør, at DOFAS etablerer et tættere samarbejde med andre olieselskaber i form af langtidsaftaler for at sikre den nødvendige afsætning. Flere danske olieselskaber har udtrykt interesse herfor. Det er derudover afgørende, at der kan sikres raffinering på langtidsaftaler på konkurrencedygtige vilkår. Det er DOFAS' opfattelse, at der i den nærmeste fremtid vil være gode muligheder for at indgå raffineringaftaler, forudsat at selskabet kan disponere med den fornødne fleksibilitet over for den konkurrencesituation, der eksisterer på markedet.

På samme måde er det ønskeligt, at også indkøbssiden tilrettelægges langsigtet. For at begrænse usikkerheden med hensyn til udnyttelsen af omfanget af henholdsvis køberetten og tilbagekøbsretten vil DOFAS for 1985 og fremefter søge at indgå en længerevarende aftale med DUC end de hidtidige etårige aftaler. En sådan langtidsaftale vil gøre det muligt for såvel DOFAS som DUC at planlægge på længere sigt.

For 1985 finder DOFAS det på nuværende tidspunkt muligt at slutte raffineringssalgsaftaler for ca. 350.000 tons/år på rentable vilkår og har en begrundet forventning om, at dette volumen vil kunne forøges i forbindelse med de forestående forhandlinger.

Sammenfattende er det således hensigten at søge at fastlægge indkøbs-, raffineringssalgsvilkårene mere langsigtet og på et konkurrencedygtigt niveau bl.a. gennem sam-

arbejdsaftaler med producenter, raffinaderier og olieselskaber. Det er energiministeriets og selskabets opfattelse, at der på denne måde kan etableres et tilstrækkeligt og sikkert fundament for selskabets virksomhed i de kommende år.

DORAS

Olierørledningens anlægsfase er nu stort set tilendebragt. Opfyldningen med råolie er indledt, og den egentlige transport gennem ledningen forventes påbegyndt i begyndelsen af maj i år.

Som bekendt har der specielt for Nordsøledningens vedkommende været visse problemer i anlægsfasen, herunder den såkaldte revnesag. Dette har dog ikke forsinket færdiggørelsen af det samlede projekt. En særlig redegørelse om revnesagen er tidligere tilsendt folketingets energipolitiske udvalg.

Ved overgangen til driftsfasen vil karakteren af DORAS' aktiviteter naturligvis ændre sig betydeligt. Den praktiske drift vil i det væsentlige blive varetaget af andre operatører, hvorved en betydelig rationaliseringsgevinst og en hensigtsmæssig udnyttelse af eksisterende know-how kan opnås. DORAS vil imidlertid fortsat have det overordnede og koordinerende ansvar for driften.

Som foreskrevet i loven har de nærmere vilkår for tilslutning og transport været forhandlet mellem DORAS og brugerne. Forhandlingerne forventes at kunne afsluttes i løbet af kort tid. De betalingsregler, som skal udfylde lovens ordning for brugernes økonomiske forpligtelser, drøftes ligeledes med parterne, forinden en bekendtgørelse herom kan udstedes.

Fortjenstelementet fra driften på 5 pct. af den transporterede olies værdi skønnes i de nærmeste år at udgøre ca. 200 mill. kr. årligt ud fra produktionen fra de igangværende felter. Med vedtagelsen af finansloven blev der som bekendt givet adgang til, at en betydelig del heraf i 1984 tilføres staten som afgift. Den aftale, der efter loven skal indgås med selskabet om afgiftens betaling, vil senere blive forelagt finansudvalget til godkendelse.

Meget tyder på, at produktionen fra de gjorte fund i Nordsøen i løbet af få år kan blive større end hidtil forudsat med en deraf følgende bedre udnyttelse af rørledningens

[Energiministeren]

kapacitet. Rørledningen må således fortsat forventes at blive et betydeligt aktiv i den fremtidige udbygningspolitik.

DOPAS

Datterselskabet Dansk Olie- og Gasproduktion A/S stiftedes i august 1983 med det formål at efterforske og indvinde kulbrinter på dansk område. Selskabet udøver statsdeltagelsen i alle de nye tilladelser til efterforskning og indvinding, der udstedes i den første udbudsrunde.

Selskabets aktivitet vil derfor i det væsentlige være koncentreret om deltagelsen i de enkelte konsortier. I de nærmeste år vil en vigtig opgave for selskabet være aktivt at varetage hensynet til de samfundsmæssige interesser i en effektiv efterforskning og til at inddrage dansk erhvervsliv og arbejdskraft i virksomheden.

Selskabet deltager i efterforskningsvirksomheden på båret basis, hvilket indebærer, at selskabets omkostninger er begrænset til lønninger, apparatur, administration o. lign., hvorimod de egentlige efterforskningsudgifter dækkes af de øvrige konsortiedeltagere.

Der bevilgedes i 1983 et kapitalindskud på i alt 40 mill. kr. til forberedelse og udøvelse af statsdeltagelsen i kommende tilladelser.

Når det nærmere aktivitetsniveau er fastlagt, efter at første udbudsrunde er fuldført og samarbejdsaftalerne i konsortierne er færdigforhandlede, kan der i løbet af sommeren foretages en nærmere vurdering af finansieringsbehovet også på længere sigt, indtil DOPAS kan forventes at opnå egne indtægter ved virksomheden.

Afslutning

Selskabet vil i de kommende år stå over for betydelige udfordringer. På undergrundsområdet vil det navnlig være af betydning, at selskabets forestående engagement i efterforskningsaktiviteten kan forløbe på en måde, som på én gang skaber tillid og samarbejdsvilje hos de øvrige deltagere i virksomheden og indebærer en effektiv varetægtelse af de samfundsmæssige hensyn, der begrunder statens deltagelse i denne virksomhed.

På naturgasområdet vil den dominerende opgave fremover være at styrke salgsindsatsen for at klare afsætningen af den naturgas, som skal aftages fra Nordsøen. Det øgede samarbejde mellem selskaberne på et fælles aftalegrundlag giver forhåbning om, at de vanskeligheder, som man står over for, kan overvindes. Det forhold, at alle folketingets partier på nær ét ved vedtagelsen af dagsordenen den 6. december 1983 bekræftede projektets gennemførelse, vidner om, at der er politisk vilje til at sikre løsningen af de problemer, der er knyttet til opgaver af en så omfattende og langsigtet karakter.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 16. marts 1984, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 16.55